

Mál nr. 380/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Gildissvið vátryggingar. Undanþáguákvæði vátryggingarskilmála.

Gögn.

1. Málskot móttengið 3. október 2024, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 31. október 2024.
3. Viðbótarathugasemdir M með bréfi dags. 8. nóvember 2024, ásamt fylgiskjölum.
4. Viðbótarathugasemdir V með bréfi dags. 14. október 2024.

Málsatvik.

Af gögnum málsins má ráða að M hafi höfðað mál á hendur Reykjavíkurborg til greiðslu miskabóta skv. 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Sú málsókn er byggð á því að M hafi upplifað tengslarof við bróðurson sinn á barnsaldri þar sem honum hafi verið komið í föstur til vandalausra og M hafi ekki átt þess kost að eiga samskipti við hann í kjölfar þess. M telur að tengslarof sé tilkomið vegna ráðstafana barnaverndaryfirvalda Reykjavíkurborgar vegna ráðstafana varðandi föstur bróðursonar M.

V hefur hafnað bótaskyldu úr réttaraðstoðarlið fjölskyldutryggingar M með vísan til þess að undanþáguákvæði 47. gr. a. vátryggingarskilmála fjölskyldutryggingar eigi við. Þar segi að tryggingin taki ekki til ágreinings, máls eða málsbeiðnir sem varða „hjónaskilnað eða mál sem upp kunna að koma í sambandi við hjónaskilnað. Sama á við um mál vegna sambúðarslita og önnur mál sem varða ágreining um forræði barna og umgengnisrétt.“ V telur að ágreiningur um greiðslu miskabóta til M standi í beinu sambandi við málsmeðferð hjá sýslumanni og Barnavernd Reykjavíkur í tengslum við forsjá bróðursonar M. V vísar til þess að það að sýslumaður synjaði um að forsjá bróðursonarins færi til M og mál hefði ekki verið höfðað til greiðslu miskabóta nema vegna þess að ágreiningur hafi verið uppi um tilhögun forsjár hans. Þannig séu næg tengsl milli ágreinings í máli M og undanþáguákvæðis 47. gr. a. í vátryggingarskilmálum. Einnig vísar V til þess að fram komi í stefnu að skriflegur samningur hafi verið gerður milli foreldra bróðursonarins og M hinn 20. desember 2018 um að M yrði falin forsjá hans. Þegar leitað hafi verið til sýslumanns stuttu síðar hafi starfsmenn Barnaverndar Reykjavíkur hins vegar beitt sér gegn því að samningurinn yrði staðfestur. Þannig séu skýr tengsl milli kröfu M í dómsmálinu sem höfðað hafi verið og tilhögunar forsjár bróðursonar M. V ítrekar tilvísun til 47. gr. a. í vátryggingarskilmálum þar sem komi fram að hvers kyns ágreiningsmál sem upp kunni að koma í sambandi við forsjá barna og umgengnisrétt séu undanskilin og þess vegna eigi ákvæðið við í máli M. Þannig standi sá ágreiningur sem leysa eigi úr í dómsmáli M í beinu sambandi við meinta ólögmeða málsmeðferð hjá sýslumanni og hjá Barnavernd Reykjavíkur í tengslum við forsjá bróðursonar M.

M vísar til þess bæði í málskoti og viðbótarathugaemdum að réttur til bóta úr réttaraðstoðartryggingarlið fjölskyldutryggingar hjá V sé fyrir hendi og vísar til þess að orðalag undanþáguákvæðis 47. gr. a. í vátryggingarskilmálum eigi ekki að túlka með víðtækari hætti en orðalag þess nái til. Þannig sé ágreiningur M í dómsmáli um greiðslu miskabóta af hálfu Barnaverndar Reykjavíkur ekki vegna forræðis eða umgengnisréttar heldur vegna ráðstafana af hálfu stefndu í því máli. Einnig bendir M á að við túlkun vátryggingarskilmála eigi að beita andskýringarreglunni, enda hafi V einhliða samið samningsskilmála. Einnig ítrekar M að aldrei hafi verið ágreiningur um forsjá og M hafi ekki verið í ágreiningi við Barnavernd Reykjavíkur, þó hún hafi gjarnan viljað vera föstureldri bróðursonar síns. Þannig sé bótakrafa M tilkomin vegna þess að

V ítrekar í viðbótarathugasemdum sínum að það telji orðalag undanþáguákvæðis vátryggingarskilmála skýrt og dómsmál M sé risið af því að sýslumaður hafi ekki hlutast til um að staðfesta forsjársamning vegna bróðursonar M. Þannig séu tengsl við forsjá augljós í málinu.

Álit.

Í 46. gr. í vátryggingarskilmálum fjölskyldutryggingar V er fjallað um réttaraðstoðartryggingu þá sem hér er til skoðunar. Þar segir að vátryggingin taki til ágreinings sem snertir tryggðan einstakling sem kemur til úrlausnar héraðsdóms, Landsréttar eða Hæstaréttar hér á landi og leiddur er til lykta fyrir dómi, með úrskurði eða dómssátt samkvæmt 109. gr. laga nr. 91/1991, um meðferð einkamála. Í 47. gr. sömu skilmála er á hinn bóginn mælt fyrir hvað tryggingin bætir ekki og þar segir í a.lið að tryggingin taki ekki til ágreinings, máls eða málsbeiðnir sem varða hjónaskilnað eða mál sem koma upp í sambandi við hjónaskilnað. Það sama gildi um mál vegna sambúðarslita og önnur mál sem varða ágreining um forræði barna og umgengnisrétt.

Dómsmál það sem M hefur höfðað á hendur Reykjavíkurborg og íslenska ríkinu varðar ágreining um greiðslu miskabóta til M samkvæmt 26. gr. skaðabótalaga nr. 50/1993. Röksemdir fyrir þeirri miskabótakröfu eru margvíslegar en ná að meginstefnu til háttsemi starfsmanna barnaverndaryfirvalda og sýslumanns sem M telur að hafi leitt til tengslarofs milli M og bróðursonar hennar. Þegar litið er til atvika dómsmálsins verður ekki annað ráðið en að um sé að ræða kröfu um miskabætur á grundvelli skaðabótalaga. Ekki er um að ræða úrlausn réttarágreinings um forsjá barns og umgengnisrétt.

Í ljósi þess að um undanþáguákvæði vátryggingarskilmála, sem V samdi einhliða, er að ræða verður það ekki túlkað með víðtækari hætti en orðalag þess nær til og með þeim hætti að V verður að bera hallann af því að orðalag undanþáguákvæðisins sé ekki skýrara þegar ágreiningur varðar bótakröfur sem með einhverjum hætti tengjast málsmeðferð um ákvörðun um föstur barna. Brestur því skilyrði til að beita a. lið 47.gr. skilmálanna gagnvart M í málinu og á hún því rétt til bóta úr réttaraðstoðartryggingu.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr réttaraðstoðartryggingarlið fjölskyldutryggingar hjá V.

Reykjavík, 18. desember 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Heiða Óskarsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson